

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту організацій та ЗЕД

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

“ _____ ” _____ 2018 р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 073 Менеджмент

за темою:

«Управління фінансовими ресурсами підприємства»

Виконавець студент IV курсу ФЕУВ
факультету

Яманді Руслан Ілліч

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

К. е. н.

(науковий ступінь, вчене звання)

Титаренко Ірина Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1 Сутність та класифікація фінансових ресурсів підприємства.....	6
1.2 Теоретико-організаційні основи управління фінансовими ресурсами підприємства.....	16
1.3 Підходи до управління фінансовими ресурсами підприємства на підставі фінансового левереджу.....	26
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ТОВ «ОРІОН».....	30
2.1 Характеристика господарської діяльності та структури управління ТОВ «ОРІОН».....	30
2.2 Аналіз фінансового стану ТОВ «ОРІОН».....	38
2.3 Оцінка фінансових результатів діяльності ТОВ «ОРІОН».....	50
2.4 Напрямки удосконалення використання фінансових ресурсів ТОВ «ОРІОН».....	55
ВИСНОВКИ.....	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	67
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах посилення впливу фінансової та політичної кризи національної економіки найважливішими чинниками успішного розвитку вітчизняних підприємств у довгостроковій перспективі є наявність фундаментальної мети розвитку і побудова ефективної системи управління їх фінансами, орієнтованої на досягнення цієї мети.

Досвід розвинених країн, розвиток управлінських технологій, упровадження вартісного підходу до управління бізнесом на українських підприємствах переконливо довели, що пріоритетною метою розвитку підприємства є максимізація його вартості. Управління фінансовими ресурсами в ринкових умовах спрямоване на підвищення ринкової вартості й інвестиційної привабливості підприємства. Ефективне фінансове управління вимагає безперервності, послідовності і комплексності використання методів і важелів, завдяки яким фінансовий механізм підприємства найкраще пристосовується до змін в умовах ринкової економіки.

Для формування механізму якісного та ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства, необхідно дотримуватися принципів системності та комплексності, що стає особливо актуальним у зв'язку із економічною та політичною нестабільністю у світі, глобалізацією бізнесу, збільшенням підприємницьких ризиків та жорсткістю конкуренції. Рівень фінансового потенціалу й умови фінансових ринків розширюють або обмежують можливості формування підприємствами достатнього обсягу фінансових ресурсів. Все це зумовлює необхідність розробки ефективної політики управління фінансовими ресурсами як одного з найважливіших елементів в загальній стратегії діяльності та розвитку підприємств.

Значний внесок у розвиток теорії управління фінансовими ресурсами підприємств зробили як вітчизняні, так і зарубіжні вчені, а саме: І. Ю. Бланк, Ю. Ф. Брігхем, Д. К. Ван Хорн, І. С. Гуцал, О. Д. Василик, О. Д. Заруба, О. Р. Квасовський, О. В. Кнейслер, В. В. Костецький, І. О. Кузнецова,

О. І. Кулинич, Д. Коллис, В. О. Кравченко, Л. О. Лігоненко, А. А. Мазаракі, С. Монтгомери, К. В. Павлюк, В. Ф. Палій, А. М. Поддєрьогін, Ж. Рішар, Д. Г. Сігел, Н. Я. Спасів, В. І. Терьохін, І. В. Титаренко, О. О. Орлов, Л. М. Шимановська-Діанич, Р. Н. Холт та ін.

Проте, і на сьогодні залишаються актуальними питання, пов'язані з розробкою та реалізацією ефективної стратегії і тактики управління фінансовими ресурсами підприємств, як цілісної системи, підпорядкованої єдиній фінансовій і генеральній стратегії функціонування та розвитку підприємства в сучасних умовах невизначеності та ризиків, що притаманні мінливому ринковому середовищу.

Мета дослідження полягає у розробці напрямів вдосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства на основі узагальнення теоретичних та оцінки практичних аспектів досліджуваної проблематики.

Для досягнення поставленої мети слід виконати ряд завдань:

- розкрити сутність та класифікацію фінансових ресурсів підприємства;
- розглянути теоретико-організаційні засади управління фінансовими ресурсами підприємства;
- охарактеризувати господарську діяльність та структуру управління ТОВ «ОРІОН»;
- проаналізувати фінансовий стан ТОВ «ОРІОН»;
- провести оцінку фінансових результатів діяльності ТОВ «ОРІОН»;
- визначити напрями удосконалення використання фінансових ресурсів ТОВ «ОРІОН».

Об'єктом дослідження є фінансові ресурси ТОВ «ОРІОН».

Предмет дослідження – теоретико-методичні та практичні засади управління фінансовими ресурсами підприємства.

Методи дослідження. Теоретичною та методичною основою дослідження виступають концепції та підходи сучасної економічної теорії, економічного аналізу, теорії управління, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених та фахівців, де обґрунтовано концептуальні засади інформаційного забезпечення

управління фінансовими ресурсами підприємства.

У процесі наукового дослідження використовувалися методи: теоретичного узагальнення та порівняння – для розкриття змісту і сутності фінансових ресурсів підприємства; статистичного і графічного аналізу – для вивчення, групування, порівняння та наочного відображення емпіричних даних з метою дослідження тенденцій розвитку підприємства та параметрів управління його фінансовими ресурсами; системного аналізу, формалізації та економічного моделювання – для розробки основних напрямів оптимізації структури фінансових ресурсів; комплексного аналізу – для розробки прикладних рекомендацій щодо реалізації стратегії оптимізації прибутковості підприємства.

Інформаційною базою роботи є фінансова звітність ТОВ «ОРІОН», статистичні матеріали, роботи вітчизняних та закордонних фахівців.

Практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що запропоновані висновки та рекомендації щодо вдосконалення механізму управління фінансовими ресурсами підприємства можуть бути використані у практичній діяльності суб'єктів господарювання.

Структура дипломної роботи. Дипломна робота складається зі вступу, двох розділів, висновку, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст роботи викладено на 80 сторінках, що містить 24 таблиці, 6 рисунків, 1 графік. Список використаних джерел складає 56 найменувань.

ВИСНОВКИ

У ході написання дипломної роботи було розроблено напрямки вдосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства на основі узагальнення теоретичних та оцінки практичних аспектів досліджуваної проблематики.

Для досягнення поставленої мети було виконано ряд завдань, а саме:

- розкрито сутність та класифікацію фінансових ресурсів підприємства;
- розглянуто теоретико-організаційні засади управління фінансовими ресурсами підприємства;
- охарактеризовано господарську діяльність та структуру управління ТОВ «ОРІОН»;
- проаналізовано фінансовий стан ТОВ «ОРІОН»;
- проведено оцінку фінансових результатів діяльності ТОВ «ОРІОН»;
- визначено напрями удосконалення використання фінансових ресурсів ТОВ «ОРІОН».

Для оцінки джерел формування фінансових ресурсів підприємства було обрано суб'єкт підприємницької діяльності – ТОВ «ОРІОН». Підприємство займається виробництвом великого асортимента пластмасових іграшок.

В аналізованому періоді обсяги фінансових ресурсів ТОВ «ОРІОН» зростають. Це відбувається за рахунок нарощення обсягів виробництва, його оптимізацією та збільшення рентабельності продукції. Найбільшу частку в фінансових ресурсах ТОВ «ОРІОН» становлять власний капітал який щорічно збільшується, що пов'язано із отриманням прибутку підприємством.

Основним реальним напрямом використання фінансових ресурсів ТОВ «ОРІОН» є оборотні активи, а саме у виробничі запаси, при чому такі інвестиції є виправданими. Такий зріст зумовлений збільшенням обсягів виробництва та нарощуванням виробничих потужностей. Зростання обсягів виробництва продукції та покращення її якості значною мірою залежить від забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами та ефективності їх використання.

Впродовж 2015-2017 років ТОВ «ОРІОН» має задовільну структуру капіталу, оскільки власний капітал набагато перевищує поточні та довгострокові зобов'язання, що свідчить про незалежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування його господарської діяльності, ліквідність та фінансової стійкості. Такий позитивний стан склався завдяки щорічному отриманню позитивного фінансового результату від усіх видів діяльності підприємства.

В контексті проведеного аналізу джерел фінансових ресурсів підприємства доходимо висновку, що обсяги фінансових ресурсів ТОВ «ОРІОН» впродовж 2015-2017 років зростають. Досягнення додатного значення власного капіталу пояснюється нарощенням обсягів виробництва та отриманням прибутку.

Основним реальним напрямом використання фінансових ресурсів ТОВ «ОРІОН» є запаси, при чому такі інвестиції є виправданими. На ряду із основними засобами стоїть відволікання коштів підприємства у дебіторську заборгованість, однак ситуація в 2017 році покращилась.

Для підтримання наявного темпу зростання та збільшення його ТОВ «ОРІОН» необхідно здійснити ряд заходів, спрямованих на оптимізацію структури фінансових ресурсів підприємств, а саме збільшувати економічну рентабельність активів за рахунок збільшення прибутків до сплати відсотків та податків. Це дозволить зробити підприємство менш залежним від стрибків відсоткових ставок за одержуваними кредитами та дозволить акумулювати більшу суму коштів на рахунках, які пізніше можуть бути використані не лише на погашення заборгованості але й на збільшення капіталу підприємства, який в свою чергу реінвестуватиметься у виробництво.

Для подальшого розширення своєї діяльності підприємству необхідно збільшити величину власного капіталу. Це може бути зроблено за рахунок нагромадження нерозподіленого прибутку, або за рахунок залучення додаткових фінансових ресурсів від власників. Зростання власного капіталу зумовлює зниження частки позикових коштів і підвищує його

кредитоспроможність та фінансову незалежність.

Підприємству слід залучати позикові кошти доти, доки це буде прибутковим (з урахуванням відсоткових виплат) і поки в нього існує така можливість. Прибутковість при цьому визначається як перевищення прибутку до відрахування відсотків і податків над сумою відсоткових платежів. Якщо ця умова виконується, то підприємству вигідно розвиватися за рахунок позикових фінансових ресурсів. В іншому випадку товариство зазнаватиме збитків і залучення додаткових позикових коштів знизить вартість підприємства.

Під час аналізу фінансового стану підприємства, були виявлені як позитивні, так і негативні сторони.

До позитивних моментів можна віднести такі, що підприємство є прибутковим, має задовільні показники фінансової стійкості, рентабельності та ліквідності, а також автономності у відношенні до зовнішніх джерел формування активів й ведення своєї господарської діяльності.

Не зважаючи на позитивний стан підприємства в цілому, у ТОВ «ОРІОН» були й негативні моменти. До таких можна віднести те, що підприємство нарощувало обсяги кредиторської заборгованості завдяки нестачею грошових коштів на рахунках у банку. Проте, підприємство не зверталось до зовнішніх джерел фінансування, й не використовувало нагоди підвищити рівень рентабельності власного капіталу за рахунок кредитних коштів.

Для подальшого розширення своєї діяльності підприємству необхідно збільшити величину власного капіталу. Це може бути зроблено за рахунок нагромадження нерозподіленого прибутку, або за рахунок залучення додаткових фінансових ресурсів від власників. Також підприємству не слід втрачати нагоди користуватись зовнішніми джерелами фінансування, що в результаті збільшує рентабельність власного капіталу й збільшить обсяги чистого прибутку в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азаренкова Г. М. Фінанси підприємств / Г. М. Азаренкова, Т. М. Журавель, Р. М. Михайленко. – К.: Знання-Прес, 2009. – 300 с.
2. Азізов С. П. Організація виробництва і аграрного бізнесу в сільськогосподарських підприємствах : підручник / С. П. Азізов, П. К. Канінський, В. М. Скупий. – К. : ІАЕ УААН, 2007. – 834 с.
3. Бандурка О. М. Фінансова діяльність підприємства / О. М. Бандурка. – К. : Либідь, 2002. – 384 с.
4. Бланк И. А. Финансовый менеджмент / И. А. Бланк. – К.: Ника-Центр "Эльга", 2009. – 528 с.
5. Бланк И. А. Управление финансовыми ресурсами / И. А. Бланк. – М.: Омега-Л, ООО «Эльга», 2011. – 768 с.
6. Боцьора Л. О. Фінансовий механізм розвитку малого підприємництва в Україні / Л. О. Боцьора. – Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2015. – 272 с.
7. Буряк Л. Д. Формування первісного капіталу малих підприємств / Л. Д. Буряк. – Львів, 2015. – 365 с.
8. Буряк Л. Д. Фінансовий менеджмент у малому бізнесі : Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / Л. Д. Буряк. — К. : КНЕУ, 2002. — 84 с.
9. Ван Хорн Дж. К. Основы финансового менеджмента / Дж. К. Ван Хорн. – М.: ООО "И. Д. Вильямс", 2008. – 1232 с.
10. Варналій З. С. Мале підприємництво: основи теорії і практики / З. С. Варналій – К.: Т-во "Знання", 2001. – 277 с.
11. Варналій З. С. Основи підприємницької діяльності: Навчальний посібник / З. С. Варналій. – К.: Знання України, 2004. – 404 с.
12. Васильєва Д. В. Актуальні проблеми розвитку малого бізнесу в Україні / Д. В. Васильєва. – 2011. – 378 с.
13. Виговська В. В. Особливості фінансового менеджменту малих

- підприємств / В. В. Виговська. – 2009. – с. 163-166.
14. Воробйова І. А. Операційний аналіз у фінансовому менеджменті малого бізнесу : особливості та застосування / І. А. Воробйова. – 2014. – с. 1-21
 15. Герасименко Р. А. Особливості формування фінансових ресурсів акціонерних товариств / Р. А. Герасименко. – 2006. – №6 – с. 82-89
 16. Гнатенко Є. П. Щодо аналізу стану дебіторської та кредиторської заборгованості на підприємстві / Є. П. Гнатенко. - 2013. - с. 1-10.
 17. Говорушко Т. А. Малий бізнес : навч. посібник / Т. А. Говорушко, О. І. Тимченко. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 200 с.
 18. Грідчіна М. В. Фінанси (теоретичні основи) / М. В. Грідчіна, В. Б. Захожай, Л. Л. Осіпчук. – К.: МАУП, 2004. – 312 с.
 19. Гринів Б. В. Економічний аналіз торговельної діяльності / Б. В. Гринів – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 392 с.
 20. Єзгор Л. О. Теоретичні основи сентенцій "мале підприємництво" та "малий бізнес" в Україні / Л. О. Єзгор. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2009. – Випуск 41. – С. 423 – 428.
 21. Звойнар Й. П. Бар'єри на шляху розвитку малого бізнесу в Україні та інструменти їх подолання / Й. П. Звойнар // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічної науки. – 2015. - № 15 (1) . – с. 36-39.
 22. Ільчук М. М. Підприємницька діяльність та агробізнес: Навч. посібник / М. М. Ільчук, Т. Д. Іщенко, В. К. Збарський. — К.: Вища освіта, 2002. — 398 с.
 23. Кальна Т. А. Прийоми фінансового аналізу: переваги та недоліки / Т. А. Кальна. - 2014. - Т. 15(2). - С. 13-18.
 24. Квасницька Р. С. Фінанси підприємств / Р. С. Квасницька, Є. Г. Рясних, С. М. Дідик. – Хмельницький: ТУП, 2001 р. – 80 с.
 25. Карминский А. М. Контроллинг в бизнесе. Методологические основы и практические основы построения контроллинга в организациях / А. М. Карминский, Н. И. Оленев, А. Г. Примаков, С. Г. Фалько. – М.: Финансы и

- статистика, 2002. – 256 с.
26. Киселев А. В. Теория и практика современного бизнеса / А. В. Киселев. – К.: Либра. – 1995. – 248 с.
27. Кічук О. С. Організаційно-економічний механізм сприяння розвитку малого підприємництва / О. С. Кічук . — О., 2009. — 226 с.
28. Крамаренко Г. О. Фінансовий менеджмент / Г. О. Крамаренко, О. Е. Чорна. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 520 с.
29. Кондратенко Н. О. Фінансовий менеджмент / Н. О. Кондратенко – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 581 с.
30. Кузнецова І. О. Розвиток процесного підходу у концепції загального менеджменту якості / І. О. Кузнецова, Ю. В. Карпенко // Вісник соціально-економічних досліджень. - 2012. - Вип. 2. - С. 121-125
31. Коваленко Л. О. Фінансовий менеджмент / Л. О. Коваленко, Л. М. Ремньова.– К.: Знання, 2005. – 485 с.
32. Крейнина М. Финансовый менеджмент: / М. Крейнина — М.: ДиС, 2001. — 400 с.
33. Михайличенко Н. М. Фінансовий менеджмент в малому бізнесі: проблеми та перспективи / Н. М. Михайличенко. – 2011. – № 1(7Е). – с. 291-295.
34. Непочатенко О. О. Фінансовий менеджмент / О. О, Непочатенко. – К.: 2013. – 523 с.
35. Просветов Г. І. Фінансовий менеджмент: Задачі та рішення: Учбово-методичний посібник / Г. І. Просветов. - М.: Альфа-Пресс, 2014. - 340 с.
36. Мних Є. В. Економічний аналіз: підручник / Є. В. Мних. – К.: Знання, 2011. – 630 с.
37. Реверчук С. К. Малий бізнес: методологія, теорія і практика / С. К. Реверчук. Львівський державний ун-т ім. Івана Франка. – К,2001.–192 с.
38. Романенко Т. В. Шляхи удосконалення формування та використання фінансових ресурсів підприємств / Т. В. Романенко // Наукові праці. – Полтава, 2013. – Економічні науки. – С. 248-252

39. Рясних Є. Г. Основи фінансового менеджменту : Навч. посіб. / Є. Г. Рясних. – Хмельницький, 2000. - 210 с.
40. Реслер М. В. Обліково-аналітичне забезпечення фінансового менеджменту: Монографія / М. В. Реслер. - Ужгород: Ліра, 2013. - 296 с.
41. Рясних Є. Г. Основи фінансового менеджменту: Навч. Посібник. / Є. Г. Рясних – К.: Скарби, 2003. – 238 с.
42. Савчук В. П. Финансовый менеджмент предприятий: прикладные вопросы с анализом деловых ситуаций / В. П. Савчук. – К.: Изд. дом «Максимум», 2001 – 600 с.
43. Ситник Л. С. Фінансовий менеджмент / Л. С. Ситник – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 352 с.
44. Степасюк Л. М. Економіка і фінанси підприємства : навч. посіб. для студ. ВНЗ / Л. М. Степасюк, Н. М. Суліма. – К. : Компринт, 2014. – 335 с
45. Терещенко О. О. Антикризове фінансове управління на підприємстві / О. О. Терещенко. – К.: КНЕУ, 2004. – 268 с.
46. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. Посібник / О. О. Терещенко — К.: КНЕУ, 2003. — 554 с.
47. Титаренко І. В. Напрями підвищення ефективного управління фінансовою підсистемою / І. В. Титаренко // Проблеми і перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки : монографія / [кол. авт.] ; за заг. ред. проф. Вериги Ю. А., доц. Ночовної Ю. О. – Полтава : ПУЕТ, 2014. – С. 210–216
48. Фабоцци Ф. Управление инвестициями. Пер. с англ. / Ф. Фабоцци - М.: Инфра - М, 2000 – 932 с.
49. Філіна Г. І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів] / Г. І. Філіна. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 320 с.
50. Емануїлова Г. О. Особливості розвитку та сучасний стан малого бізнесу в Україні / Г. О. Емануїлова, І. С. Лапіна // Науковий вісник Одеського

- національного економічного університету. – 2016. – № 9 (241). – 112 с.
51. Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент. / В. М. Шелудько. – Київський нац. ун-т. - Київ: Знання, 2013. - 375 с.
52. Шеремет О. О. Фінансовий аналіз / О. О. Шеремет. — К.: Міленіум, 2003. — 160 с.
53. Швиданенко Г. О. Управління капіталом підприємства / Г. О. Швиданенко, Н. В. Шевчук. – Київ: КНЕУ, 2007. – 440 с.
54. Шило В. П. Фінанси підприємств за модульною системою навчання / В. П. Шило, С. Б. Ільїна, В. В. Балабанова, І. І. Криштопа. – К.: Кондор, 2012. – 429 с.
55. Шимановська-Діанич Л. М. Управління розвитком персоналу організації: теорія і практика : монографія / Л. М. Шимановська-Діанич. – Полтава : РВВ ПУЕТ, 2012. – 462 с.
56. Ярошевич Н. Б. Фінанси підприємств : навч. посіб. / Н. Б. Ярошевич. – К.: Знання, 2013. – 341 с.

ДОДАТКИ